

Årsberetning fra censorformandskabet for It- og softwareudvikling, 2020-21

Datamatiker – It teknolog – PBA It-sikkerhed- PBA
Softwareudvikling – PBA Webudvikling – PBA Økonomi og
Informationsteknologi - AU

OLE MIDDELHEDE, CENSORFORMAND, OLE ERIKSEN
CENSORNÆSTFORMAND

CENSORSEKRETARIATET FOR DE ERHVERVSRETTEDE VIDEREGÅENDE
UDDANNELSER

Indhold

Formål med og målgruppe for årsberetningen	1
Resumé – herunder fokus på sandsynlig mangel på censorer	2
Censorformandskabets arbejde	3
Beskikkelsesrunde	3
Godkendte censorer påtager sig færre censuropgaver.....	3
Konsekvenser	4
Nye eksamensformer fravælges af flere censorer	5
Anbefalinger til institutionerne	5
Faktaark.....	5
Post scriptum på censorformandsvalget	6

Formål med og målgruppe for årsberetningen

Målgruppen for nærværende årsberetning er primært udbydere af uddannelserne inden for uddannelsesfamilien. Med rapporten ønsker vi fra formandskabets side at sætte fokus på de problemstillinger, vi oplever, hører/læser om og måler os til.

Årets rapport tager udgangspunkt i alvorlige problemstillinger, der truer censorarbejdet på flere uddannelser inden for it-området. Af samme årsag er en nyudviklet skabelon fravalgt, da den ikke egner sig til formålet.

Resumé – herunder fokus på sandsynlig mangel på censorer

Hovedpointen i årets årsberetning er, at vi til de kommende eksamener løber en overhængende risiko for, at vi ikke kan stille med et tilstrækkeligt antal censorer på grund af en række uheldige forhold, herunder uddannelsesinstitutionernes politikker, styrelsens krav til rekrutteringsprocessen kombineret med de overophedede forhold omkring it-professionen.

Herunder de hovedproblemstillinger, vi adresserer med årsrapporten:

1. De nye censormatrikler for den kommende 4 års periode ligger som følge af den korte rekrutteringsproces og som en konsekvens af dårligere vilkår for censorarbejdet i antal censorer på cirka 30% procent under seneste periodes. Der er således en overhængende risiko for, at vi fremadrettet ikke har censorer nok til alle eksamener. I forlængelse heraf kan vi se, at en stor del af matriklen i seneste periode ikke har været aktive, faktisk ikke mindre end 33%.
2. Formandskabet har lagt en stor indsats i at kvalificere flere hundrede ansøgere til censoropgaver, herunder også selv rekrutteret flere til opgaven. Der er således nu en række kvalitetssikrede censormatrikler på hver uddannelse, hvor vi som formandskab står inde for disses kvalitet, således både aktuel tilknytning til og viden om professionen samt øvrige formalia. Ansøgningsrunden har været kort (14 dage) efter de udstukne rammer. Vi har fra formandskabet tidligere problematiseret den korte termin for ansøgning og gjort opmærksom på sandsynlige konsekvenser.
3. Formandskabet har løbende modtaget henvendelser fra censorer, der ønsker at drøfte differentierede vilkår mellem de forskellige institutioner på samme eksamener. Problemstillingen medfører både et kvalitetsproblem og frustration blandt censorer, som forstærker et påvist fravalg af censoropgaver.
4. Tilsvarende får vi fortsat rapportering om problemet med visse eksamensformer, især de såkaldte synopsis-eksamener, som vi tidligere uden held har adresseret. Her melder censorer ud, at de ganske enkelte ikke ønsker at påtage disse specielle eksamener, hvor sparekniven har gjort censors opgave utilfredsstillende ud over det rimelige. Eksamensformen bevirker, at der er uklarhed om grundlaget for eksamen i forhold til, hvad der indgår i bedømmelsen.
5. Vi konstaterer fra de formelle censor- og eksaminatorrapporter, at der overordnet set er styr på begge sider af eksamensbordet under eksamener og i øvrigt i samarbejdet mellem institutioner og censorer.
6. Der har været valg til formandskabet for den kommende periode på 4 år. Der er kommet ny næstformand. Vi kommer i det kommende år til primært at arbejde med
 - a. Indkøring, uddannelse og motivering af nye censorer
 - b. Vurdering af behov for rekruttering af flere censorer.
 - c. Dialog med institutionerne og uddannelsesnetværk om ovenstående udfordringer med det formål at arbejde os frem mod at gøre censur attraktiv igen
 - d. Evaluering af eksaminator og censorrapporter med fokus på kvalitetsafvigelser
 - e. Indkøring af nyt formandskab.

Censorformandskabets arbejde

Censorformandskabets målsætninger for beskikkelsesperioden og hovedtemaet i det forløbne år er har været:

- Gennemførelse af beskikkelsesrunde.
- Håndtering af utilfredshed blandt censorer dels med de differentierede vilkår på samme eksamener på tværs af institutioner,
- Håndtering af stigende utilfredshed blandt censorer med nogle af de eksamensformer, der er opstået.
- Opfølgning på kvalitetsobservationer fra eksamener.

Beskikkelsesrunde

Det har været vores målsætning at få samlet tilstrækkeligt med nye, kvalificerede censorer i de respektive censormatrikler til at kunne dække fremtidige behov.

Beskikkelsesrunden blev gennemført inden for de rammer, som Styrelsen har gennemtruffet på trods af vores advarsler. I praksis har det betydet, at vi har skullet rekruttere censorer på 3 uger i steder for løbende over 4 år, som vi tidligere har praktiseret.

Matriklernes størrelse har i forgangne periode været og er efter valget til den nye periode blevet:

Antal censorer pr. uddannelse	GI periode	Ny periode
Datamatiker	164	123
It-teknolog	54	37
PBA Softwareudvikling	100	70
PBA Webudvikling	132	80
PBA It-sikkerhed	43	37
PBA Økonomi og Informationsteknologi	102	73
AU - Teknologi	NA	30
PBA Dataanalyse	Ny uddannelse	23
PBA It-arkitektur	Ny uddannelse	5 ansøgere (ej godkendt)

Der er altså tale om en **tilbagegang på ca. 30% i antal**.

Vi har kontrolleret ansøgninger fra alle censorer i forhold til formalia, herunder tjekket CV'ere og LinkedIn-profiler for at sikre, at censorer har aktuell tilknytning til professionen på et relevant niveau. Censorers performance ved tidligere eksamener er tillige indgået i vurderingen – baseret på eksaminatorberetninger.

Godkendte censorer påtager sig færre censuropgaver

Ovenstående problemstillinger skal ikke mindst ses i lyset af det for it-professionen altoverskyggende problem, at efterspørgslen efter it-arbejdskraft er enorm og desværre vokser til et uoverskueligt problemomfang. Der var i 2018 et underskud på 3.000 personer. I 2021 er tallet officielt vokset til 7.500 og vil om 10 år været 22.000 i underskud. Kilde: IRSI Group og HBS Economics [mismatch-paa-arbejdsmarkedet-for-it-uddannede-i-2030-udgivet-juni-2021.pdf \(ida.dk\)](#)

Problemet medfører to ting:

1. Stigende pres fra branchen på det politiske lag for at øge optaget, hvilket vil medføre flere eksamener.
2. Specielt for vores aftagere censorer betyder det, at de på deres arbejdspladser drukner i opgaver og får stadig vanskeligere ved at kunne frigøre sig til censoropgaver. Hvis en censoropgave således tillige er belagt med problemer og hvad der opfattes som dårlige vilkår, påtager de sig med stor sandsynlighed ikke opgaven. Vi kan se, at mere end 33% af censorer på fx datamatiker ikke har påtaget sig censoropgaver i det forgangne år. Denne tendens er en stigning i forhold til tidligere år og kommer fra et niveau på 10% for blot 5 år siden.

Vi har ved seneste eksamen i flere tilfælde oplevet, at sekretariatet først i allersidste øjeblik er lykkedes med at finde en censor – efter at have spurgt rundt til alle i flere omgange.

Konsekvenser

Det betyder, at vi med 30% færre censorer og en fortsat tendens til, at censorer sidder censorforespørgsler overhørig, kan forudse og frygte en situation, hvor det ikke vil være muligt at levere censorer til flere eksamener.

Det er allervigtigst derfor, vi er nødt til at bede om rimelige og gennemskuelige vilkår. Ellers kan vi ikke som formandskab og sekretariat løse vores mission. Problemerne vil efter al sandsynlighed allerede optræde ved førstkommende eksamener, både vinter og sommer.

Emnet vil skulle diskuteres på møde mellem formandskabet og uddannelsesnetværkene i november. Budskabet burde allerede nu stå klart for netværkene med læsning af nærværende beretning. Vores handlemuligheder er udtømte og vi vil alene kunne overvåge og rapportere, når problemerne opstår.

Kvalitetsproblemer med differentierede vilkår

På et tværgående censorformandskabsmøde støttede formandskabet for It og softwareudvikling op om en fælles bekymring fra andre uddannelsesfamilier i forhold til de differentierede vilkår i censorarbejdet. Bekymringen gik og går primært på, at det foruroliger os, at der lægges forskellige kvalitetsnormer ned over eksamener, når en institution beder censor forberede og vurdere opgaver med x antal timer, mens normen hos en anden institution er y timer. Det giver dels en uens kvalitet i forhold til troværdigheden over for de aftagere, der skal vurdere to kandidater fra hver sin institution. Dels medfører det en unfair forskelsbehandling af de studerende.

Problemet er blevet adresseret med en fælles henvendelse til den centrale ansvarlige for kvalitet på uddannelserne. Denne har for nylig afvist at gå ind i en drøftelse, hvilket efterlader de nye formandskaber med et uløst problem.

Problemet rammer imidlertid tilbage på uddannelsesinstitutionerne. Når censorer finder forhold og vilkår utilfredsstillende og mindre attraktive i forhold til at bruge tid på disse opgaver, vælger de censoropgaver på de pågældende eksamener fra.

Tilsvarende er nødt til at gøre opmærksom på, at I som uddannelsesinstitutioner ikke lever op til lovgivningens krav om retfærdige og ensartede forhold.

Nye eksamensformer fravælges af flere censorer

Vi adresserede også emnet sidste år og vi har taget dette op med uddannelsesnetværk og direkte med uddannelsesledere for nogle af de uddannelser, der har introduceret nye tværfaglige eksamensformer, men med iboende dybt utilfredsstillende vilkår, der umuliggør censors egentlige formål.

Vi har i det forløbne år modtaget endnu flere henvendelser fra censorer, der har oplevet problemet og som ikke ønsker fremadrettet at påtage sig opgaver ved disse eksamener.

Problemet udgøres primært af en uklar eksamensform med synopsis som grundlag for eksamen, hvor denne ikke skal bedømmes /læses af censor. Formen skaber nogle nærmest gidselagtige situationer til eksamener for censorer. Vi har gentagne gange over de seneste år modtaget klager fra censorer over formen – og har man prøvet det, kommer man ikke tilbage.

Vi hører fra de pågældende uddannelsesledere, at de primært har introduceret denne eksamens- og censurform af økonomiske årsager. De sparede omkostninger på den korte baner forudser vi bliver til en fordyrelse lige om hjørnet.

Anbefalinger til institutionerne

Vores kraftigste anbefalinger går til institutionerne på, at der hurtigst muligt bliver arbejdet på at gøre censorarbejdet mere attraktivt ved følgende:

- Tilbagevenden til fælles kvalitets – og timenormer for samme eksamener på tværs af uddannelsesinstitutionerne – uagtet at der kan være lokale studieordninger. Der var i de år, hvor sådanne fælles standarder eksisterede, ro på og velordnede og velfungerende forhold, som var fair i forhold til ensartet kvalitet og blev opfattet gennemskueligt og fair af censorer. Rette op på vilkårene for de nævnte eksamensformer (fx synopsis), så der igen bliver en rimelige forudsætninger for censors indsats.

Vi har for nyligt hørt direkte fra en uddannelsesleder, at denne vil arbejde på at udvikle eksamensformer væk fra den akademiske rapportform over mod noget mere praksisnært, hvor de studerende vurderes på anden måde end, om de er stand til at lave en god rapport. Hvor der kan være mange gode grunde til at udvikle på eksamensformer, må vi anbefale, at censors rolle og perspektiv indgår i en eller anden form i et sådant arbejde. Formandskabet er gerne behjælpeligt med rådgivning i den henseende.

Vores anbefaling er endvidere, at uddannelserne vurderer, om de tør leve med den omtalte reduktion i antal censorer – og at hvis det vurderes, at der er en risiko for, at man ikke kan få dækket sit behov for censorer, hjælper med at få rekrutteret et yderligere antal i både institutions- og aftagersegmenterne.

Faktaark

Normalt vedhæftes fakta-ark, der beskæftiger sig med matriklerne, som de så ud i det forgangne akademiske år for de enkelte uddannelser. Dette er fravalgt i år, da data om censormatriklens sammensætning i historisk perspektiv næppe giver nogen værdi og vil give et falsk billede af nutid og fremtid.

Hvis nogen på uddannelsesinstitutionerne eller andre mangler specifik data eller information om et specifikt punkt til et konkret formål, er man velkommen til at henvende sig derom hos sekretariatet eller formandskabet.

Post scriptum på censorformandsvalget

Før indgangen til det nye akademiske år blev der afholdt formandsvalg. Dette valg kræver ekstraordinært en kommentar pga det særlige forløb, som udefra må have set ganske specielt ud.

Det gamle formandskab blev genvalgt med flest stemmer. Da der imidlertid var stemmelighed, satte sekretariatet en afstemning om, hvem der skulle være formand i gang, inden vi i formandskabet nåede at reagere. Denne afstemning faldt ud, så den hidtidige næstformand Ole Eriksen blev formand, hvilket han ikke ønskede. Derfor valgte vi i formandskabet af konstituere os selv.

En institutionsansat censor undrede sig over forløbet. Vi tog både telefonisk og mail kontakt til denne og forklarede sammenhængen og hvad konsekvensen ville være, hvis han holdt fast i sit krav. Denne valgte trods vores forklaring at foretrække en klage til ministeriet for angiveligt at hævde sin demokratiske ret, som vi blev forklaret. Ole Eriksen forklarede sig på et møde over for Censorsekretariatet og gjorde opmærksom på, at han ikke ønskede formandsposten. Et par dage efter blev det meddelt gennem sekretariatet, at afstemningen skulle stå ved magt. Det medførte, at Ole Eriksen straks trak sig fra posten. Ole Middelhede skulle fortsat være formand, mens personen med 3. flest stemmer, Henrik Valentin Jensen, selvstændig konsulent, skulle indtræde som ny næstformand.

Det nye formandskab er således uden repræsentant for underviserkollegiet, hvilket er en smule uheldigt, da dette perspektiv og denne indsigt normalt giver god mening og værdi. Men det er sådan det vil være de næste 4 år.

Forløbet har været uskønt og kalder på en drøftelse af nogle principper. Vi vil fra det nye formandskab tage debatten op på kommende møder med alle censorer, hvor vores anbefaling vil være, at der skal arbejdes på en løsning, hvor formandskabet konstituerer sig selv efter nærmere retningslinjer.

Som formand gennem mange år vil jeg gerne takke Ole Eriksen for et virkelig godt samarbejde på alle områder. Samtidig vil jeg også udtale en velkomst til Henrik Valentin Jensen med ønsket om et godt samarbejde.